

Олексію Тишайшому чи Петру I підкорювати Україну? Все те – Дарусин комплекс: «гріх від безгрішності», довіра до «доброго дядечка» з цукеркою в руці, з якої значною мірою й складався трагізм історичної долі України. Звідси й сам образ головної героїні твору набуває символічного значення, починає сприйматися як код української душі з її потягом до краси, залюбле-

ністю в світ, з її добротою й довірливістю і з її інфантильністю, невмінням розрізнити ворога і друга, що так часто призводить до історичних трагедій.

Так, завдяки багатозаровим символічним кодам, мікросвіт душі головної героїні розмикається в макросвіт історії народу, набуває глибинних, філософських сенсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики / Михаил Михайлович Бахтин. М. : Худож. лит., 1975. 501с.
2. Ведмідь І. Три життєві уроки «Солодкої Дарусі» / І. Ведмідь // Дивослово. 2007. № 6. С. 12–14.
3. Вірич О. Крик мовчання (на матеріалі роману М. Матіос «Солодка Даруся») / О. Вірич // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. праць. К. : Акцент, 2007. В. 31. Ч. 2. С.435–445.
4. Гинзбург Л. О психологической прозе / Л. Гинзбург. Л. : Советский писатель, 1971. 464 с.
5. Зборовська Н. Психологічний аналіз і літературознавство: посіб. / Н. Зборовська. К. : Академвидав, 2003. 392 с.
6. Літературознавчий словник-довідник [За ред. Р.Т. Гром'яка, Ю.І. Коваліва, В.І. Теремка]. К. : ВЦ «Академія», 2007. 752 с.
7. Марко В. Кодування художнього тексту / В. Марко // Дивослово. 2007. № 8. С. 54–59.
8. Матіос М. Солодка Даруся: [драма на три життя] / Марія Матіос. Львів : ЛА «Піраміда», 2007. 188 с.
9. Матіос М. Мама Маріца – дружина Христофора Колумба; Москалиця / Марія Матіос. Львів : ЛА «Піраміда», 2008. С. 48–64.
10. Український пісенник / Улаштував і переднє слово додав М. Павловський. К. : Сяйво, 1929.
11. Фащенко В.В. У глибинах людського буття. Етюди про психологізм літератури / В.В. Фащенко. К. : Дніпро, 1981. 279 с.
12. Франко І. Принципи і безпринципність // Франко І. Зібрання творів: В 50 т. К. : Наукова думка, 1981. Т. 34.
13. Фройд З. Вступ до психоаналізу / З. Фройд; [пер. з нім. П. Таращук]. К. : Основи, 1998. 709 с.

УДК 821.161.2.09 (092):050 (477.83/.86)(=162.1)

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ У ФЕЙЛЕТОНАХ ІВАНА ФРАНКА НА ШПАЛЬТАХ ПОЛЬСЬКОМОВНОГО ЧАСОПИСУ ГАЛИЧИНИ “KURJER LWOWSKI”

THE CHRONICLE OF UKRAINIAN CULTURAL LIFE IN IVAN FRANKO'S FEUILLETONS ON THE PAGES OF THE POLISH PERIODICAL OF GALICIA “KURJER LWOWSKI”

Грабівська Г.І.,

orcid.org/0000-0003-0215-5009

викладач кафедри мовної та міжкультурної комунікації

Інституту іноземних мов

Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

У статті проаналізовано основні рецензії та замітки Івана Франка про специфіку та особливості українського культурного життя на шпальтах часопису “Kurjer Lwowski”. Систематизовано публікації критика у хронологічній послідовності. Визначено їх місце та роль у формуванні націоцентричної концепції І. Франка. Розглянуто етнографічні та театрознавчі фейлетони автора на сторінках зазначеної газети. Звернено особливу увагу на видання відомого українського бібліографа І. Левицького «Галицько-руська бібліографія XIX ст.».

Ключові слова: рецензія, бібліографія, культурне життя, концепція, націоцентризм.

В статье проанализированы основные рецензии и заметки Ивана Франко о специфике и особенностях украинской культурной жизни на страницах журнала “Kurjer Lwowski”. Систематизированы публикации критика в хронологической последовательности. Определено их место и роль в формировании националистической концепции И. Франко. Рассмотрены этнографические и театроведческие фельетоны автора на страницах указанной газеты. Особое внимание обращено на издание известного украинского библиографа И. Левицкого «Галицко-русская библиография XIX в.».

Ключевые слова: рецензия, библиография, культурная жизнь, концепция, национализм.

Ivan Franko's main reviews and notes about the specifics and features of Ukrainian cultural life on the pages of the magazine "Kurjer Lwowski" are analyzed. The critic's publications are systematized in the chronological sequence. Their place and role in the formation of I. Franko's national-centered conception is determined. Ethnographic and theatrical feuilletones of the author on the pages of the mentioned newspaper are considered. Special attention was paid to the publication of the well-known Ukrainian bibliographer I. Levytskyi "Galician-Russian bibliography of the nineteenth century".

Key words: review, bibliography, cultural life, concept, national centrism.

Постановка проблеми. Одним із виявів франкового активного націоналізму було послідовне і систематичне інформування громадськості про важливі події українського культурного, зокрема літературного життя. І. Франко знайомив польськомовних читачів із творчістю відомих діячів української культури, творчістю Т. Шевченка, нарисами з історії української літератури О. Огоновського, новинами театрального життя тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Рецензіями та замітками І. Франка на шпальтах часопису "Kurjer Lwowski" почасти вже займалися як українські, так і польські вчені. Передусім, це бібліографічні праці М. Мороза [6], монографія Г. Вервеса [2], публікації польської дослідниці Г. Паздро [12] та інших. Висвітленню життєвого та творчого шляху відомого українського бібліографа І. Левицького присвячено статті М. Вальо [1], Т. Кульчицької [5], Н. Рибчинської [7], М. Трегуб [8]. Пильну увагу письменника привернули публікації видання «Галицько-руська бібліографія XIX ст.» відомого українського бібліографа І. Левицького (1850–1913), якого М. Вальо називає творцем етнічної концепції національної бібліографії та глибоким знавцем української книги [7, с. 8]

Мета статті полягає в аналізі «хронікальних» інформаційних заміток щодо різного роду подій культурного життя на сторінках часопису "Kurjer Lwowski" та виявленні методологічних принципів, яких послідовно дотримувався І. Франко.

Виклад основного матеріалу. У постійній рубриці часопису "К. Л." під назвою «Театр, література і мистецтво» ("Teatr, literatura i sztuka"), де Франко вміщував рецензії і замітки здебільшого на українську тематику, в № 259 від 18 вересня 1887 р. з'явилося перше повідомлення про найзначнішу бібліографічну працю І. Левицького – "Haliŭsko-ruska Bibliografja XIX. stolitija z uwzgladnieniem izdanij pojawywszych sia w Uhorszczyni i Bukowyni. 1801–1886" («Галицько-руська бібліографія XIX століття з урахуванням видань, що з'явилися в Угорщині й Буковині. 1801–1886») за підписом І. Фр.

Автор зазначає, що під таким заголовком колишній редактор часопису «Мир» І. Левицький розпочав видавати повну галицько-руську (укра-

їнську) бібліографію, перший «зошит» якої й розглядається у рецензії. За оцінкою Франка, видрукуваний він «надзвичайно старанно» на доброму веленовому папері у друкарні Ставропігії [9, с. 193]. Далі рецензент анує зміст уміщеного на обкладинці проспекту дослідження, над яким І. Левицький, за його власним зізнанням, працював уже 10 років.

Франко, зокрема, зазначив, що автор бібліографії планував подати точні копії титульних аркушів усіх видань, написаних по-українськи (кирилицею, гражданкою або латиною) або українцями будь-якою мовою, а також докладний зміст періодичних видань. У передмові до першого тому «Галицько-руської бібліографії XIX ст.» І. Левицький зазначав, що бібліографія – це чи не єдине джерело для історії інтелектуального розвитку кожного народу і його культури взагалі. Вона відображає періоди його просвітніх змагань, є тим дзеркалом, у якому відбивається вся життєдіяльність народу [3, с. 33].

Пізніше, у своєму «Нарисі історії українсько-руської літератури до 1890 р.» (1910) І. Франко писав про Левицького: «Він займався давно розпочатою ним працею над уложенням галицько-руської бібліографії, збираючи рівночасно матеріали для біографічного словаря всіх галицьких русинів, що чим-будь визначалися в публічному житті протягом XIX віку. Тільки в другій половині 80-их років він міг приступити до виконання цього величезного плану. Своє видання бібліографії, розпочате 1886 р. <...>, він редагував російською мовою (нею писана передмова до першого тому, датована днем 8 (20) грудня 1888 р. і всі уваги автора в тексті), з тим наміром, щоб видання могло узискати доступ до Росії <...>. Видання виходило двоаркушеви випусками зразу раз на місяць, а далі чимраз рідше, так що другий том, доведений до р. 1886 (перший обіймав роки 1800–1860) міг появитися аж весною 1895 р., мало що не дев'ять літ по початку» [10, с. 452].

Саме про ці «двоаркушеві випуски» Іван Франко систематично інформував громадськість на шпальтах "К.Л." впродовж 1887–1895 рр. Ішлося тут про задум Левицького видати біографічний словник галицьких діячів від 1772 р. до кінця XIX ст. На перші чотири випуски цього словника під назвою «Прикарпатська Русь в XIX ст.

в біографіях і портретах її діятелей...» (Львів, 1898–1901) Франко пізніше відгукнувся окремою рецензією в «Записках НТШ» (1902. Т. 46, кн. 2. С. 25–28), де зазначив: «Нема сумніву, якби такий план був виконаний, то книга Левицького була би невичерпною скарбницею відомостей і матеріалом для студій у найрізніших напрямках. Я не сумніваюся також, що Левицький – чоловік щонайбільше здібний виконати сей план: <...>. Автор з муравлиною пильністю зібрав справді величезний матеріал, перегриз масу друкованих книжок, брошур, газет, <...>. Та, не вдовольняючися тим, він повними пригорщами черпає з рукописних скарбів бібліотек (особливо, капітульних) та архівів, із парохіяльних записок і метрик, збирає написи і навіть усні традиції – все, що може послужити для його цілі. Він користується автобіографічними записками, приватними кореспонденціями або рукописними споминами, захованими досі в приватних руках, і задля того деякі його біографії мають <...> вартість джерел першої руки» [11, с. 243]. Словник Левицького, на жаль, не знайшов друкованого продовження (за життя автора вийшло лише згадані 4 випуски першого тому, що охоплювали літери А–Б), рукопис його об'ємної праці зберігається нині в рукописному відділі Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України.

Перший випуск «Галицько-руської бібліографії XIX ст.», що охоплював 1801–1844 рр., за словами Франка-рецензента, «дає гідне свідчення про старанність автора і вартість видання» [9, с. 193]. Ці риси виявилися в повноті бібліографічного опису поданих у праці І. Левицького раритетних видань, а також у спростуванні помилок попередніх бібліографій. Характерно, що про недоліки праці у рецензії практично не згадано – вони бліднуть на тлі «нових речей, видобутих автором із пилу забуття» [9, с. 193].

29 листопада 1887 р. «К.Л.» умістив повідомлення (за тим же підписом – І. Fr.) про вихід «другого зошита руської бібліографії». Знову маємо, за словами Франка, три аркуші друку, дещо тіснішого порівняно з першим (у якому йдеться про 43 роки). Тепер автор подав бібліографію за неповних 6 років, що свідчило про велике зростання української літератури, особливо в роках 1848–1849. Цей час, за твердженням публіциста, «являє собою добу першого загального українського руху, великого пробудження насамперед руської публіцистики і полеміки про екзистенцію руської народности» [9, с. 197]. Лише за 1848 р. подано майже 200 позицій. Але, вважав Франко, «крік той не видав ані одної речі, яка б мала вар-

тість» в руській літературі. Однак автор, наголошує рецензент, «із воістину мурашиною заподливістю» зібрав велику кількість «відозв, маніфестів, оголошень, полемічних і апологетичних листівок». Тут також зафіксовані «промови руських послів у віденському Сеймі, численні руські статті і документи, вміщені в польських і німецьких часописах» [9, с. 197]. Вельми цікавим є те, що Франко пише про видання, створені поляками, і зазначає, що такий автор, як Б. Щуцький писав далеко «кращою, живішою і чистішою народною мовою, ніж самі тодішні українці». «Метод автора «Бібліографії» і друкарський бік видання, – робить висновок Франко, – заслуговують на найвищу похвалу» [9, с. 197].

31 березня 1888 р. Іван Франко повідомляє про вихід книжки обсягом на 60 сторінок під заголовком «*Halycsko-ruska ja Bibliografja za 1887 h.*» («Галицько-руська бібліографія за 1887 р.»). Праця, про яку йшлося вище, становить продовження колосального проекту І. Левицького. Згідно з нею за минулий рік у Галичині, на Буковині та Угорській Русі вийшло загалом 280 видань українською, польською, російською, чеською та іншими мовами.

В книжечці, за словами Франка, «старанно укладений покажчик осіб і творів із поясненням багатьох псевдонімів і криптонімів» [9, с. 204]. І насамкінець, така заувага автора замітки: «Час би вже русинам покінчити зі старою традицією друкування своїх творів на нужденній бібулі, в нехристиянських форматах, сказати б, у жебрацькій одежі» [9, с. 204].

Рецензія подібного змісту під таким самим заголовком була згодом опублікована в журналі «Киевская старина» (1888. Т. 21, кн. 5. С. 32–33). Тут Франко дещо критичніше аналізує видання галицьких русинів за поточний рік. Він зауважує, що з 280-ти номерів 80 або зовсім не мають жодного стосунку до літератури, або надруковані іноземними мовами, а решта, за винятком декількох книг, альманахів та близько десяти журналів, не має майже жодного значення для розумового розвитку країни [3, с. 32]. Цю інформацію Франко-рецензент не вважав за доцільне подавати польськомовному читачеві. У цьому зауваженні прочитується надзвичайно важлива стратегічна настанова І. Франка на створення і пропаганду сучасною мовою кажучи, «культурного бренду Україна».

Важко не погодитися із думкою П. Іванишина, який порівнює ті часи з культурним становищем у сучасній Україні: «Схожа культурно-політична ситуація склалася була наприкінці XIX – на

початку ХХ ст. Тоді бездержавна нація в особі свого інтелектуального проводу випрацюувала різні осучаснювальні моделі. На жаль, найменш почутими виявилися пропозиції українських культурних націоналістів, між ними ключовою постаті того періоду – Івана Франка. Більш ніж сумні наслідки такої політичної та духовної глухоти не забарилися і добре відомі: чорну добу бездержавності було продовжено ще на 70 років після програшу Визвольних Змагань 1917–1920 рр. Тому в наш час видається незайвим осмислити націософську спадщину І. Франка ще й під оглядом питання модернізації українського буття» [4, с. 91].

У №13 від 13 січня 1888 р. вміщено некролог, присвячений Ю. Федьковичу. Це був перший з українських поетів – «гідний наступник Шевченка», «щирий українець, ворог московського монгольства», «правдивий поет з Божої ласки», який відчув шляхетність нашого народу. Далі подається інформація про життя і творчість Ю. Федьковича.

“К.Л.” подає (за часописом “Gazeta Polska”) обширну інформацію про похорон Ю. Федьковича: похорон став «величавою маніфестацією глибокої шани» поета і справив «глибоке враження зокрема на селян, у пам’яті котрих ім’я Федьковича триватиме віки, як і його натхненні повісті та пісні».

У статті без підпису від 7. III (вона має назву «Доля апостата»). Тут розповідається (На основі повідомлення кореспондента “К.Л.” з України) про якогось Френкеля, галичанина, що перейшов на православ’я. «Обрусілі» побачили в цьому «велику заслугу» відомого галицького москвофіла, письменника І. Наумовича, який «за малі гроші продав свою батьківщину, мову і віру і щодо всього світу кинув пляму» на галицьких українців. Наумович перебував тоді в Києві і вдався до генерал-губернатора Дрентельна з проханням зробити його чиновником у губернаторській канцелярії. Цього не сталося, а тим часом Френкель, потребуючи грошей, займався шахрайствами, за що був арештований. Автор стверджує, що галицькі москвофіли, «що далі то більше втрачають кредит в Росії». А «на гидкий шлях продажності починають помаленьку ступати такі русини, котрі в Галичині, і в Україні мають резюме не таке як Площанський, Марков, Купчанко і компанія».

“К.Л.” № 136 від 16. IV умістив матеріал без підпису під назвою «Українські видання». Йшлося, зокрема, про журнал «Киевская старина», що його вже шість років видавав Лебединцев. Журнал був «надзвичайно заслужений щодо досліджень явищ політичного, культурного та інтелектуального розвою українського народу».

З початком поточного року право видавання журналу перейшло до нового редактора Дашкевича, і в березні вийшла потрійна книжка журналу, в якій публікувалися «цінні праці» Антоновича, Житецького, Науменка, О. Левицького та інших. Зверну увагу, що у квітневій книжці опубліковано «гарний нарис» про дідуся Софії Перовської, що в свій час писав повісті «3 життя української інтелігенції». Мовиться також про спробу видання літературного альманаху в Чернігові і обурливі дії губернатора Анастасьєва (його «затятий опір» у цій справі. «Однак, не зважаючи на це, дух український в Чернігові не гине» [11, с. 243]. Відбувалися там вистави драматичних творів Кропивницького, Карпенка-Карого та інших за величезної участі міської людності.

27 вересня 1888 року в №269 (рубрика «Театр, література і мистецтво») є повідомлення про вихід нового українського (руського) часопису «Товариш», редактором якого став С. Козловський. Зміст першого числа «надзвичайно багатий і різномірний». У програмовій статті зазначено, що часопис (у книжковому форматі) буде базуватися на українському народному ґрунті, але наповнюватиметься здобутками найновішої європейської культури і науки. Він буде відкритий для всіх поступових елементів різних національностей. Прикладом цього є публікації поляків З. Северина та В. Арцішевського, у яких йдеться про діяльність академічних наукових товариств і гуртків у Львові. Що цікаве: редакція підкреслила, що буде підтримувати поступовий, цивілізаційний рух «серед маси єврейської». Тут же оприлюднюється переклад однієї єврейської пісеньки і вказується, що тим «погордженим жаргоном (мається на увазі ідиш) можна висловити поступові думки».

М. Драгоманов умістив у «Товариші» критичну працю про книжку Стодольського «Етнографія Слов’янщини»; М. Павлик зупинився на «українській колонізації в Америці».

Перший номер «Товариша» вміщував й інші цікаві матеріали – «Про первісні форми родини», «Нужду в Галичині», зауваги М. Драгоманова про українську публіцистику та літературу («Сміх і горе»). Публікувалися Н. Кобринська, К. Попович, Д. Маковей, І. Франко (оповідання «Домашній промисел»), переклади Гавлічка, Боровського, лист Федьковича з подробицями його біографії) та інші. Автор матеріалу підкреслив, що часопис буде цікавим і для поляків.

У “К.Л.” постійною була рубрика «Театр, література, мистецтво». У № 3 від 3 січня 1889 р. автор (без підпису) писав про український місяч-

ник «Правда», що з вересня 1888 р. знову почав виходити. Його редактором став відомий громадський і культурний діяч Є. Олесницький (прототип Євгенія Рафаловича з роману «Перехресні стежки»). Місячник ставив за мету утримувати духовну єдність розділеного імперіальними кордонами українського народу. Не збочуючи з історично-національного ґрунту, часопис керується й уселюдськими принципами поступу і розвою цивілізації. Свобода духу і життя українців і всіх народів – сусідів – *cuinque sunt*.

1828 року виходить у Варшаві славнозвісна поема «Канівський замок» про українську Гайдамаччину. Зауважу, що цей твір певною мірою є попередником «Гайдамаків» Т. Шевченка. Серед інших творів, названих у статті, вкажу на твір, написаний у Києві 1825 року – «Церква св. Андрія». Вірш «Остання прохідка» (1824) «...наробив галасу як вістун романтизму». У статті наводяться інші життєписні факти; згадує автор такі твори, як «Бельведерська ніч», «Антихрист свободи» та інші.

Прикметно, що І. Франко – один із найавторитетніших знавців творчості Кобзаря, один із фундаторів шевченкознавства як самостійної наукової дисципліни – не дає у своїй інформації ніяких об'єктивних зауваг.

28. III. 1890 (№ 87) І. Франко повідомляє про заснування у Львові «Наукової читальні», яка має об'єднувати «...інтелігентних людей, що прагнуть поза межами університету розширювати обрій своїх наукових знань. «Читальня» організуватиме доповіді, виклади і наукові бесіди, мандрівки з науковою метою, конкурси на наукові праці та їх видання. Організоване товариство має бути «...одним із зав'язків демократичної і поступової організації в нашому краї».

У № 238 (27.VIII 1891) Іван Франко формулює мету рубрики «3 царини науки і літератури». Він пише, що живемо в добу, повну контрастів і суперечностей (цю особливість його часу він зазначав і в праці «3 останніх десятиліть 19 ст.»). Йшлося, передусім, про «...якнайширше розвинений індивідуалізм і якнайтісніший зв'язок одиниць [...], усупільнення, яке полягає в широкому і всебічному розвитку одиниці – це цілісне гасло наших днів», – пише автор і зазначає, що «в душі гармонійного єднання цих обох чинників працюють свідомо чи несвідомо всі вищі інтелекти, творчі духи нашого часу без різниці поглядів і політичних переконань». І далі: «...прогулянка в розмаїті закутки сучасної науки і літератури, які тут маємо намір розглядати, служитимуть ілюстрацією вищевказаного погляду» [10, с. 452].

Ще нема, говорив доповідач, повної картини південно-руської літератури, але віддав належне праці проф. О. Огоновського, хоча й не поділяв його поділ літератури на певні періоди. На думку І. Франка перший період нашої літератури тривав до 1569 р., другий – до 1794, третій триває дотепер. Власне другий період – це доба утвердження власної літератури і школи. До 1648 р. маємо буйний розквіт, копітку працю і проблиски оригінальної думки. Під час Руїни літературне та інтелектуальне життя звужується. Далі йде мова про Котляревського, Шашкевича як завершення другого періоду. Найновіший період – народний, національний, період збирання розгублених сил.

Без перебільшення колосальна праця І. Франка на полі етнографії загальновідома. У березні 1894 р. у Львові була організована «Крайова» етнографічна виставка. І. Франко як співробітник газети «К.Л.» написав декілька репортажів, зокрема у № 62 (3 березня) без підпису оприлюднено статтю «Етнографічний відділ на крайовій виставці». Організатори відділу мали на меті показати найповнішу картину буття сільської людності, польської й української. Мета ця була досягнута представленням садиб гуцульської, наддністрянської, подільської, татранської, краківської і мазурської (тобто Східна і Західна Галичина) з усіма предметами, знаряддями тощо. У них будуть працювати кошикарі, гончарі, килимарі, гафтярки, різьбярі, колесники і так далі. Виставлені також будуть фото характерних околиць регіону, ситуаційні плани забудов, різне приладдя, дитячі іграшки, страви і напої. Дирекція просить приватних колекціонерів про допомогу. Автор додає, що на виставці буде представлена також відповідна література (польська й українська).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Відтак у низці публікацій в «К.Л.» І. Франко послідовно дотримувався своїх націоналістичних поглядів, які лягли в основу його більш і менш масштабних статей, фейлетонів та інформаційних заміток, присвячених передусім українській драматургії та сценічному мистецтву. Значну увагу приділяв письменник і рецензуванню польських вистав та значним явищам європейського театрального життя.

І. Франко є першим професійним українським театрознавцем і театральним критиком, у його публікаціях українське сценічне мистецтво підноситься до високого загальноєвропейського рівня. Такий важливий результат постає внаслідок дотримання принципових засад масштабної театрознавчої концепції:

І. Франко позбувається провінційної обмеженості регіонального галицького театру, орієнтуючись на найкращі зразки «театру корифеїв». Це спричиняло часом доволі гостру критику подій галицького театрального життя, проте спрямоване було не до заперечення його набутків, а до просування на вищий щабель розвитку.

У публікаціях театрального спрямування І. Франко обстоював єдність українського культурного простору, ніколи не проводячи меж між наддніпрянськими і західноукраїнськими театральними подіями. Як театральний критик І. Франко глибоко аналізував особливості поетики драматичних творів українських авторів, критикуючи їхні слабкі сторони, взуруючи на кращі зразки світового драматичного мистецтва та режисури.

І. Франко дотримувався націоцентричних принципів у своїх фейлетонах, обстоюючи необхідність розвитку питомих національних проблем українського громадського життя, проте визнавав і необхідність загальнолюдського, інтернаціонального змісту. Від якості художньої інтерпретації цього змісту, від уміння піднятися через національне до загальнолюдського залежить сценічний успіх драматичного твору.

Аналіз «хронікальних» інформаційних заміток щодо різного роду подій культурного життя на сторінках «K.L.» переконує в тому, що своїх методологічних принципів І. Франко дотримувався послідовно й безвідносно до горизонту культурних сподівань читача. Націоцентрична домінанта літературознавчої концепції письменника слугувала не роз'єднанню, а консолідації української нації, налагодженню діалогу з польськими культурними колами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вальо М. Фундатор української бібліографії // Іван Омелянович Левицький. Збірник наукових праць. Львів, 2002. С. 7–15.
2. Вервес Г. Іван Франко і питання українсько-польських літературно-громадських взаємин 70-90-х років XIX ст. К. : Видавництво АН УРСР, 1957. 365 с.
3. Галицько-русская библиография за 1887 г. // Киевская старина. 1888. Т. 21, кн. 5. С. 32–33.
4. Іванишин П. Іван Франко і національне буття: герменевтичні акценти: монографія / Петро Васильович Іванишин. Дрогобич : Посвіт, 2016. С. 90–91.
5. Кульчицька Т. Іван Омелянович Левицький на тлі епохи // Іван Омелянович Левицький. Збірник наукових праць. Львів, 2002. С. 15–25.
6. Мороз М. Іван Франко: Бібліографічний покажчик. 1956–1984 / Упор. М.О. Мороз. К. : Наукова думка, 1987.
7. Рибчинська Н. «Галицько-руська бібліографія XIX ст.» І.О. Левицького: принципи укладання // Іван Омелянович Левицький. Збірник наукових праць. Львів, 2002. С. 26–35.
8. Трегуб М. Листування І. О. Левицького (за матеріалами відділу рукописів ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України) // Іван Омелянович Левицький. Збірник наукових праць. Львів, 2002. С. 80–83.
9. Франко І. Галицько-руська бібліографія XIX ст. / Іван Франко // Франко І. Додаткові томи до зібрання творів у 50-ти томах. К. : Наук. думка, 2008. Т.53. С. 193–204.
10. Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури до 1910 р. / Іван Франко // Франко І. Зібрання творів: У 50-ти томах. К. : Наук. думка, 1980. Т. 41. С. 451–452.
11. Франко І. Прикарпатська Русь / Іван Франко // Зібрання творів: У 50 т. Київ, 1980. Т. 47. С. 242–245.
12. Pazdro G. Motywy i cele współpracy I. Franki z "K.L." // Studia z filologii rosyjskiej i słowiańskiej. W. 1979. T. 4. S. 115–121.